

DET KONGELIGE
MILJØVERNDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref
12/5809-

Dato
03.09.2013

Oppstart av treårig forsøk om samordning av statlige innsigelser til kommunale planer

Vi viser til brev fra miljøvernministeren av 11. juni 2013 hvor seks fylkesmenn ble valgt ut til å være med i forsøket om å samordne statlige innsigelser til kommunale planer i 3 år, og til møte med disse den 15. august 2013. Vi viser også til Miljøverndepartementets brev av 21. juni 2013 hvor alle fagdepartement blir bedt om å informere om forsøket til sine underordnede organer med innsigelsesmyndighet i de utvalgte fylkene.

Miljøverndepartementet informerer med dette alle berørte statlige og fylkeskommunale organer om forsøket.

Forsøket starter 1. september 2013 og varer til 1. september 2016. Forsøket omfatter fylkene Vestfold, Aust-Agder, Rogaland, Hordaland, Sør-Trøndelag og Nordland. Det kan være behov for en viss oppstartingsperiode i enkelte fylker før alle rammer er på plass og forsøket kan gjennomføres fullt ut.

Forsøkets formål

Formålet med forsøket er å få til en mer effektiv og målrettet behandling av plansaker og et bedre samarbeid mellom kommunene og statlige myndigheter. Det er også et mål at forsøket vil bidra til å styrke kvaliteten på og gjennomførbarheten av de kommunale arealplanene.

Fylkesmannen har ordinært et samordningsansvar for innsigelser fremmet innenfor fylkesmannens myndighetsområde. Forsøket innebærer at fylkesmannen også får et samordningsansvar for innsigelser fremmet av andre statlige myndigheter. Fylkesmannen skal motta disse innsigelsene og foreta en samlet vurdering av dem. Fylkesmannen gis kompetanse

til å avskjære innsigelser på nærmere betingelser angitt i dette brevet.

Fylkesmannen skal aktivt arbeide for å styrke samarbeidet mellom kommunene og innsigelsesmyndighetene tidlig i planprosessen, slik at uklarheter og uenigheter avklares så tidlig i prosessen som mulig.

Det er forutsatt at forsøkene skjer innenfor felles overordnede rammer, men at den praktiske gjennomføringen tilpasses forholdene i hvert fylke. De seks fylkesmennene som deltar i forsøket har i dag ulik intern organisering, og hver fylkesmann velger selv den organiseringen som de mener er best for forsøket. Utad må det være et klart og synlig skille mellom fylkesmannens roller som innsigelsesmyndighet og som samordner med myndighet til å avskjære innsigelser.

Sametinget, Riksantikvaren, fylkeskommunen og innsigelser fra berørte kommuner er ikke en del av dette forsøket.

Rammer for forsøket

Tidlig fase – ved oppstart av planarbeid og utforming av planutkast

- Fylkesmannen skal bidra til at berørte statlige fagmyndigheter gir innspill til arealplanen ved planoppstart/planprogram. Det skal klart framgå av innspillene om nasjonale eller viktige regionale interesser kan bli berørt.
- Fylkesmannen skal bidra til at statlige myndigheter er aktive medspillere underveis i arbeidet med utforming av planutkast.
- Fylkesmannen skal bidra til at regionalt planforum brukes aktivt av berørte statlige myndigheter og kommunene i fylket.
- Fylkesmannen har i denne fasen ingen utvidet samordningsrolle ut over det som framgår av plan- og bygningsloven. Det innebærer at fylkesmannen skal bidra til best mulig dialog og samordning mellom statlige myndigheter, samarbeide med fylkeskommunen om å få fram nasjonale og viktige regionale interesser osv., men gis ingen myndighet til å overprøve statlige myndigheter ut over eget ansvarsområde.

Høringsfasen – offentlig ettersyn og høring

- Forsøket innebærer ingen endring av de normale høringsfristene som kommunene setter. Det forutsettes at de statlige innsigelsesmyndighetene og fylkesmannen i rollen som samordner gjør det som skal til for å holde denne fristen. I enkelte tilfeller kan det være behov for at høringsfristen utvides, og fylkesmannen må avklare dette i samråd med kommunene og innsigelsesmyndighetene i hvert enkelt tilfelle.
- De statlige fagorganene sender sine høringsuttalelser, eventuelt med innsigelser, til fylkesmannen.
- Fylkesmannen samordner høringsuttalelsene i samråd med høringsinstansene og får dermed en utvidet rolle. Fylkesmannen skal vurdere de innkomne innsigelser og merknader og gi en samlet uttalelse til kommunen der det tas stilling til hvilke innsigelser som skal fremmes. Fylkesmannen kan her avskjære en innsigelse slik at denne ikke blir fremmet for kommunen. Det forutsettes at en slik avskjæring skjer i dialog med vedkommende myndighet.
- Det overlates til fylkesmennene å finne praktiske løsninger for samordnet uttalelse. De enkelte statlige myndigheters høringsuttalelser, inkludert innsigelser som er avskåret, skal følge fylkesmannens samlede uttalelse.

- Dersom fylkesmannen avskjærer en innsigelse, vil Miljøverndepartementets ha adgang til å innkalle arealplan etter plan- og bygningsloven §§ 11-16 tredje ledd og 12-13 tredje ledd. Dersom en innsigelsesmyndighet mener at en innsigelse er så viktig at planen bør innkalles etter disse reglene, må dette avklares med det aktuelle fagdepartement, som eventuelt tar saken opp med Miljøverndepartementet.

Bearbeiding av planen etter høring – samråd, kommunens vedtak og eventuell mekling

- Etter at fylkesmannen har kommet med sin samordnede høringsuttalelse som inneholder innsigelse, forutsettes det at kommunen og innsigelsesmyndighetene arbeider aktivt for å finne løsninger.
- Fylkesmannens rolle som mekler ved innsigelser er uendret. Det betyr at fylkesmannen er mekler mellom kommunen og det fagorganet som har fremmet innsigelsen. Det er imidlertid et mål med forsøket at samordningen vil gjøre at flere saker løser seg før mekling, og at færre saker må løses i Miljøverndepartementet.
- Oversendelse til departementet der det gjenstår innsigelser etter kommunestyrets planvedtak, følger de ordinære rutine.

Annet

Nettverk

Det vil bli etablert et nettverk for fylkesmennene som deltar i forsøket, med formål å dele erfaringer mellom embetene. Det vil bli lagt opp til at øvrige fylkesmenn, fylkeskommuner, statlige myndigheter og kommuner blir informert om utviklingen av forsøket underveis.

Forskning

Miljøverndepartementet er positive til at det blir gjennomført følgeforskning av forsøket. Dette vil kunne bli gjort både lokalt og sentralt. Vi vil komme tilbake med mer informasjon om dette.

Informasjon

Miljøverndepartementet har bedt fagdepartementene om å informere sine respektive innsigelsesmyndigheter om forsøket. Vi forutsetter i tillegg at fylkesmennene tar kontakt med kommunene, fylkeskommunen og de statlige innsigelsesmyndighetene for å informere og etablere en praksis for hvordan forsøket skal gjennomføres i fylket.

Dette brevet er sendt til den sentrale administrasjonen for innsigelsesmyndighetene. *Vi ber disse om å informere sine kontorer og etater om forsøket.*

Med hilsen

Jarle Jensen (e.f.)
Ekspedisjonssjef

Bjørn Casper Horgen
avdelingsdirektør

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevet signatur.

Kopi til:

Fylkesmannen i Buskerud	Postboks 1604	3007	DRAMMEN
Fylkesmannen i Finnmark	Statens Hus	9815	VADSØ
Fylkesmannen i Hedmark	Postboks 4034, Statens Hus	2306	HAMAR
Fylkesmannen i Møre og Romsdal	Fylkeshuset	6404	MOLDE
Fylkesmannen i Nord-Trøndelag	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Fylkesmannen i Oppland	Postboks 987	2626	LILLEHAMMER
Fylkesmannen i Oslo og Akershus	Postboks 8111 Dep	0032	OSLO
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane	Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER
Fylkesmannen i Telemark	Postboks 2603	3702	SKIEN
Fylkesmannen i Troms	Postboks 6105	9291	TROMSØ
Fylkesmannen i Vest-Agder	Serviceboks 513	4605	KRISTIANSAND S
Fylkesmannen i Østfold	Postboks 325	1502	MOSS
Buskerud fylkeskommune	Fylkeshuset	3020	DRAMMEN
Finnmark fylkeskommune	Fylkeshuset	9815	VADSØ
Hedmark fylkeskommune	Fylkeshuset	2325	HAMAR
Møre og Romsdal fylkeskommune	Fylkeshuset	6404	MOLDE
Nord-Trøndelag fylkeskommune	Fylkets Hus	7735	STEINKJER
Oppland fylkeskommune	Postboks 988	2626	LILLEHAMMER
Akershus fylkeskommune	Postboks 1200	0107	OSLO
Sogn og Fjordane fylkeskommune	Askedalen 2	6863	LEIKANGER
Telemark fylkeskommune	Fylkeshuset	3706	SKIEN
Troms fylkeskommune	Postboks 6600	9296	TROMSØ
Vest-Agder fylkeskommune	Serviceboks 517	4605	KRISTIANSAND S
Østfold fylkeskommune	Postboks 220	1702	SARPSBORG
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM

Adresseliste

Fylkesmannen i Aust-Agder	Postboks 788 Stoa	4809	ARENDAL
Fylkesmannen i Vestfold	Postboks 2076	3103	TØNSBERG
Fylkesmannen i Rogaland	Postboks 59, Statens Hus	4001	STAVANGER
Fylkesmannen i Hordaland	Postboks 7310	5020	BERGEN
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag	Postboks 4710 Sluppen	7468	TRONDHEIM
Fylkesmannen i Nordland	Moloveien 10	8002	BODØ
Kommunal- og regionaldepartementet	Postboks 8112 Dep	0032	OSLO
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	Postboks 8036 Dep	0030	OSLO
Helse- og omsorgsdepartementet	Postboks 8011 Dep	0030	OSLO
Forsvarsdepartementet	Postboks 8126 Dep	0032	OSLO
Justis- og beredskapsdepartementet	Postboks 8005 Dep	0030	OSLO
Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet	Postboks 8004 Dep	0030	OSLO
Fiskeri- og kystdepartementet	Postboks 8118 Dep	0032	OSLO
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
Nærings- og handelsdepartementet	Postboks 8014 Dep	0030	OSLO
Olje- og energidepartementet	Postboks 8148 Dep	0033	OSLO
Samferdselsdepartementet	Postboks 8010 Dep	0030	OSLO
Aust-Agder fylkeskommune	Serviceboks 606	4809	ARENDAL
Vestfold fylkeskommune	Svend Foynsgt 9	3126	TØNSBERG
Rogaland fylkeskommune	Postboks 130 Sentrum	4001	STAVANGER
Hordaland fylkeskommune	Postboks 7900	5020	BERGEN
Sør-Trøndelag fylkeskommune	Postboks 2350 Sluppen	7004	TRONDHEIM
Nordland fylkeskommune	Fylkeshuset	8048	BODØ
Avinor AS	Postboks 150	2061	GARDERMOEN
Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard			
Den norske kirke - Kirkerådet			
Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	Postboks 2014	3103	TØNSBERG
Fiskeridirektoratet	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
Forsvarsbygg	Postboks 65	2451	RENA
Jernbaneverket			
Kystverket	Postboks 1502	6025	ÅLESUND
Luftfartstilsynet	Postboks 243	8001	BODØ

Adresseliste

Mattilsynet	Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
Norges vassdrags- og energidirektorat	Postboks 5091 Majorstua	0301	OSLO
Oljedirektoratet	Boks 600	4003	STAVANGER
Reindriftsforvaltningen sentralt			
Politidistriktene v/Politidirektoratet			
Riksantikvaren	Postboks 8196 Dep	0034	OSLO
Sametinget	Postboks 144	9730	KARASJOK
Statens vegvesen, regionkontor			
Statsbygg	Postboks 8106 DEP	0032	OSLO
Kommunenes Sentralforbund	Postboks 1378 Vika	0114	OSLO
Avinor AS			
Biskopene/bispedømmerådene v/Den norske kirke			
Direktoratet for mineralforvaltning			
Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap			
Fiskeridirektoratets regionkontor v/Fiskeridirektoratet			
Forsvarsbygg			
Jernbaneverket			
Kystverket			
Luftfartstilsynet			
Mattilsynet			
Norges vassdrags- og energidirektorat			
Oljedirektoratet			
Områdestyrene for reindriftssaker v/Reindriftsforvaltningen sentralt			
Politidistriktene v/Politidirektoratet			
Riksantikvaren			
Sametinget			
Statens vegvesen, regionkontor v/Vegdirektoratet			
Statsbygg			
Kommunene i forsøksfylkene			
KS			